

Cart De'en Bzoj Santiagon'

Santiagon' chguape' diox beṇə' ca' zjənasəlas zan yež

¹ Nada' Santiago naca' beṇə' güen žin che Diozən' na' che Xancho Jesocristən'. Echguapa' le'e diox, le'e nacle xi'in dia che family ca' šiz̄in che de'e Izraelən', le'e chonlilažə'əle Jesocristən' na' nasəlasle zan part yežlyon'.

Naquən' nezecho can' chene'e Diozən' goncho

² Beṇə' bišə' dao', le'e yebeichgüei bitə'atezə de'e chac chele la'anə'əczə šə chyi' chzaquə'əle.

³ Nezecho bitə'atezə de'en chac checho chonən chio'o prueb šə chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən'. Na' catə' chonchechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' zeje dižə' chgo'o chčejažə'əcho len de'en chac checho. ⁴ De'e na'anə' cheyalə' co'o gwčejažə'əcho len bichlə de'en chac checho par nič sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən', əgwzenagcho che' can' cheyalə' əgwzenagcho che' na' yeyož gaccho can' chene'ene'enə'.

⁵ Notə'atezcho catə'an cui nezecho bin' chene'e Diozən' goncho o šə naquən' chene'ene' goncho, cheyalə' ənəbechone' əgwzejni'ine'en chio'o. La' chebeine' chaclene' chio'o, na' bito chdile' chio'o catə' chnəbechone' gaquəlene' chio'o. ⁶ Pero na' catə' chnəbechone' əgwzejni'ine' chio'o, cheyalə' gonlilažə'əcho de que chzenagcze' chechon' na' bito gaquəžejažə'əcho. Be'enə' chacčejažə'

šə chzenag Diozən' che' gwxaquə'əlebene' ca nisda'onə' de'en chas chatə' catə' chečh̄j be' laogüen' na' ch̄jta'an nil na'alə. ⁷ Ben' chacžejlažə' šə chzenag Diozən' che', bito gaquə'əgwnežjo Xancho Diozən' le' bitə'ətezə de'en ch̄nabe'enə'. ⁸ Na' ben' chon ca' bito nezene' bi xbabən' chone', con šayečhə šayen chaque' len bitə'ətezə de'en chone'.

⁹ Le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' yašə' le'e so mbalaz, chedə' la' Diozən' chone' par ničh nacle beṇə' zaque'e. ¹⁰ Na' le'e beṇə' bišə' le'e nacle beṇə' gwni'a, le'e yebei de que lao Diozən' bito zaquə'əchle mazəchlə can' zaquə' beṇə' yašə' ca' chedə' bitə'ətezə de'en deicho yežlyo nga yob te čhəga'aquei can' chac len yej ca' de'en chla'ac do yixə'. ¹¹ Catə' chzo bgüižən' zniachgua, chesə'əcuad yixə' ca', nach chəsə'əyiṇj lojei ca' na' bitoch choso'olo'en xoche. Can' chac len yej ca' lecza can' gaquə' len le'e, nit yelə' gwni'a chelen' lao chelal chežjele.

Cheyalə' sotezə socho gonlilažə'əcho Jesocristən' bitə'ətezə de'en chac čhecho

¹² Šə chgo'o chčhejlažə'əcho len de'en chac čhecho na' chončhechlažə'əcho chonlilažə'əcho Jesocristən' nachən' lechgualə mbalaz zocho. Na' catə' te de'en chyi' chzaquə'əchon' Diozən' gone' par ničh əbancho len le' zejlicane can' bene' lyebe əban yoguə'əcho chaquecho che'. ¹³ Na' notə'ətezcho catə' nan goncho de'e malən' bito gaquə' ənacho de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e chio'o goncho de'e malən', la' Diozən' bito chgo'oyele'e beṇə' so'one' de'e malən'. Le'egatezə ca' le' bito bi bi de de'e co'oyelə' le' par gone' de'e malən'.

14 La'ažda'omalchon' chonən par ničh chene'echo goncho de'e malən'. 15 Na' bachoncho de'e malən' šə chzenagcho che la'ažda'omalchonə'. Na' šə con zocho choncho de'e malən' gwžin ža catə' cuejyichj Diozən' chio'o na' bito žjəyecho len le'.

16 Beṇə' bišə' dao', bito əxoayag cuinle gonle xbabən' de que Dioz na'anə' chgo'oyele'e le'e par gonle de'e malən'. 17 Yoguə' de'en chon Diozən' len chio'o na' yoguə' de'en chone' chio'o zjənaquən güen, bitobi de'e mal zjənsa'an, la' dezd yoba na'ate za'aquən. Xacho Dioz ben' ben de'e ca' chle'icho le'e yoban' chone' par ničh gaquə güen checho, na' bito chše'e can' chone' len chio'o, syempr zocze' chone' güen. 18 Gwyazlažə' Diozən' bocobe' yichjla'ažda'ochon' catə'an gweyle'echo che dižə' li che'enə'. Bocobe' yichjla'ažda'ochon' par ničh gonəche' chio'o yelə' bala'an mazəchlə can' gwnežjue'en yeziquə'əchlə beṇəchən'.

Can' goncho par yebei Diozən' chio'o

19 Beṇə' bišə' dao', le'e gwzenag che Diozən' do yichj do lažə'ale. Na' bito güe'elizle dižə' sin cui gonle xbab, na' nic le'e əža'atele. 20 Catə' chža'acho, bito chac goncho güen can' chene'e Diozən' goncho. 21 De'e na'anə' cheyalə' cuejyichjcho yoguə'əlöl de'en naquə mal na' bitə'atezə de'en na la'ažda'omalchon' goncho. Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho na' gwzenagcho dižə' li che Diozən' de'en bayo'o lo'o yichjla'ažda'ochon', par ničh ca' yebejən chio'o xni'a de'e malən'.

22 Na' cheyalə' goncho de'en na dižə' li che Diozən' goncho, caguə con chenecho can' nanṇə'. La' šə con chenecho can' nanṇə' sin cui gonchon

cas, chxoayagzə cuinchon' šə ca'. ²³ Ben' chene dižə' li che Diozən' šə bito chone'en cas gwxaquə'əlebene' ca to beṇə' chgüia cho'alaogüe'en lo'o spejw, ²⁴ la' con chgüie' can' naquə cho'alaogüe'en na' catə' babeyož bgüie'en le'e cheyanlažə'əte' can' naquənnə'. ²⁵ Xtižə' Diozən' de'en nyojən' chsed chlo'in chio'o can' babebej Diozən' chio'o xni'a de'e malən'. Na' de'en chsed chlo'in chio'o goncho naquən de'e güenchgua. Na' šə əgwsedchon na' sotezə socho goncho can' nannə' sin cui ganlažə'əchon nachən' socho mbalaz.

²⁶ Notə'ətezcho šə choncho xbabən' de que choncho can' chebei Diozən' pero šə con cho'echo dižə' de'en na la'ažda'omalchon', chxoayagzə cuinchon'. La' xtižə'əchon' bito naquən güen lao Diozən', na' bito chebeine' bitə'ətezə de'en choncho šə ca'. ²⁷ Šə choncho can' chebei Xacho Diozən', chaclencho no'olə gozeb ca' na' bi'i gozeb ca' šə biclə de'en chesə'əyažjene' na' chbejyichjcho cuich choncho de'e mal de'en chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'.

2

Tozəczə can' cheyalə' goncho len yoguə' beṇə'

¹ Beṇə' bišə' dao', Xancho Jesocristən' naque' le'ezelaogüe beṇə' zaque'e, na' šə de'e liczə chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən', bito nacho balə beṇə' gonchguaga'acchone' xen, na' yebale' gonga'aquechone' naccze. ² Šə la'ac chopə beṇə' gan' chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən', na' toe' naque' beṇə' gwni'a na' nyaze' lachə' šao' lachə' xoche, na' nde xbene'enə' to niy de or, na'

ben' yeto naque' beṇə' yašə' na' nyaze' lachə' golə lachə' bedo beda', tozə can' cheyalə' goncho len choptega'aque'. ³ Bito naquən güen šə goncho beṇə' gwni'anə' xen na' ye'echone': "Gwche'edo' lao yag siy nga." Na' niq̄ue naquən güen šə ye'echo beṇə' yašə'anə': "Gwzechatezə do de'e na'alə", o šə ye'echone': "Gwche'edo' lao yon'." ⁴ Bito naquən güen lao Diozən' šə gon cuincho ca juez par əṇacho noen' zaque'e na' noen' cui zaque'e. Xbab chechon' naquən de'e mal šə goncho ca'.

⁵ Beṇə' bišə' dao', Diozən' bagwleje' zan beṇə' yašə' par zjənaque' xi'ine' na' par chso'onlilažə'əchgüe' le'. Na' catə' yesyə'əžine' gan' zo'enə' gone' par nič̄ yesə'anabi'e txen len le' la' can' bene' lyebe gon notə'ətezə chio'o chaquecho che'. ⁶ Pero na' le'e chonle beṇə' yašə' ca' ca beṇə' cui bi bi zjəzaque'e. Na' beṇə' gwni'a ca' chonga'aclene' ca beṇə' zjəzaque'əchgua, len la' lega'aque'enə' chesə'əchi'i chesə'əsaque'e le'e, na' chəsə'əche'e le'e do lao jostis ca'. ⁷ Na' le'egatezəczə lega'aque'enə' choso'ožia choso'onite'e Jesocristən' ben' chonlilažə'əchon' lgua'a so'ene' yelə' bala'an.

⁸ Lein' de'en naquə de'e žialao lao yoguə' de'e ca' yelə' de'en nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Legaque che sa'aljuežj beṇəchle catg chaquele che cuinle." Šə de'e liczə chonle can' nannə' choncze güennə'. ⁹ Pero de'e malən' chonle šə balə beṇə' chonga'aquelene' xen na' yebale' chonga'aclene' ca beṇə' cui bi zaque'e. Lei che Diozən' chchoglaon chele de que napple dolə' de'en chonle ca'. ¹⁰ Can' naquən, notə'ətezə beṇə' zoe' chone' cuaselol can' na lein', pero na' la'anə' tozə pontən' chchoe',

doxen lei na'anə' chape' dolə'. ¹¹ Diozən' ben' gwna: “Bito co'o xtole, na' cui cuejyichj be'en chele o no'ol chele par solenle beṇə' yoblə”, lecze'en gwne': “Cui gotle beṇə’”, na' bene' mendad bichlə de'e cui goncho. Šə bitonə' goncho to de'e mal de'e na lein' cui goncho pero babencho yeto de'e nan cui goncho, bia'aczə napcho dolə' len lein'. ¹² Cheyalə' güe'echo dižə' con can' chene'e le'enə' na' goncho con can' chazlaže'enə' chedə' la' le' əne' che to tocho šə choncho can' na Xtiže'enə' de'en nyojən o šə bito choncho can nanṇə'. Xtižə' Dioz na'anə' chzejni'in chio'o can' babebeje' chio'o xni'a de'e malən' par goncho can' chene'ene'enə'. ¹³ Diozən' əgwnežjue' castigw che beṇə' ca' cui chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇachga'aque'. Pero beṇə' ca' chesyə'əyašə' chesyə'əži'ilažə' ljuežj beṇachga'aque', Diozən' yeyašə' yeži'ilaže'e lega'aque'.

Bitobi zejen šə con chonlilažə'əcho Jesocristən' de'e dižə'əzə

¹⁴ Beṇə' bišə' dao', šə to beṇə' bito chaquene' che ljuežje' na' bito chone' yeziquə'əchlə de'e naquə de'e güen, bitobi zaquə' de'en ne': “Chonlilaža'a Jesocristən'.” Yeyeje' lao yi' gabilən' šə de'e dižə'əzən' ne' ca'. ¹⁵ Bałə beṇə' ljuežjcho beṇə' chso'onlilažə' Jesocristən' cui de de'en əse'ej əsa'ogüe' na' cui de xala'anga'aque'. ¹⁶ Na' šə bito gaquələnga'acchone' len de'en chesə'əyažjene'enə', šə con ye'ega'acchone': “Ležjəya'ac to šao' to güen na' Diozən' gaquələne' par niç əže'ele de'en chyažjelen'”, bitobi zejen de'en nacho chonlilažə'əcho Jesocristən' šə goncho ca'. ¹⁷ De'e

na'anə', šə con nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən', pero bito chaquecho che ljuežjcho na' bito choncho yeziquə'əchlə de'en naquə de'e güen, bitoczə bi zejen de'en nacho de que chonlilažə'əchone'.

18 Nitə' beṇə' chesə'əne' de que guaquə so'onlilaže'e Jesocristən' sin cui so'one' de'en naquə de'e güen. Na' leczə nitə' beṇə' chesə'əne' con chso'one' de'e güennə' pero na' bito chso'onlilaže'e Jesocristən'. Na' nada' əchnia' le'e šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən' pero bito choncho de'e güen, bito debia' šə chonlilažə'əchone'enə'. Pero šə de'e li chonlilažə'əchone' choncho de'e güennə' na' nacbia' de que chonlilažə'əchone'enə'.

19 Chejle'echo de que tozə Diozən' zaque'e par güe'ela'ochone', na' ca'aczən' cheyalə' šejle'echo. Pero caguə de'e ca'azən' cheyalə' goncho. De'e xio' ca' chse'ejle'en de que tozə Diozən' naque' beṇə' zaque'e na' chesə'əxizən tant chesə'əžebən. 20 Choncho de'e cui zeje šə con nacho chonlilažə'əcho Jesocristən' na' bito choncho de'e güennə'. Bito gatə' yelə' mban zejlicane checho šə con nacho chonlilažə'əchone'. 21 De'e xaxta'ochio Abraannə' blo'e de que benlilaže'e Diozən' de'en bzenague' con bi gožzə Diozən' le'. De'e na'anə' bxoə xi'ine' Isaaquən' lao mes de yejən' par gote'ebə' güe'ela'ogüe'e Diozən', pero na' Diozən' bito be'e latjə gote'ebə'. Na' de'en bzenague' che Diozən', de'e na'anə' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'. 22 Naquən clar de que de'e Abraannə' caguə con benlilažə'əze' Dioz na'anə', sino leczə bzenague' che'. Na' de'en bene' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. 23 De'e na'anə'

nyoĵ Xtižə' Diozən' che' nan: “De'e Abraannə' benlilaže'e Diozən' na' de'e nan' Diozən' gwne' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.” Na' lecəə nyoĵən de que Abraannə' naque' beṇə' migw che'.

²⁴ Clar naquən de que caguə ni che de'en nacho chonlilažə'əcho Dioz na'anə' ne' naccho beṇə' güen laogüe'enə', sino que de'en chzenagcho che' na'anə' ne' checho de que naccho beṇə' güen laogüe'enə'. ²⁵ De'e Raabən' ben' goquə no'olə sargatən', bzenague' che Diozən' catə'ən bgüialaogüe' beṇə' chop ca' bselə' nasyon Izraelən' par jəsə'əgüia jəsə'əye' laže'enə'. Na' blo'ine' lega'aque' yetolə nez par jəya'aque' par nič bito jəsə'əxen soldad che rein' lega'aque'. Na' de'en goquəlene' beṇə' ca' blo'e de que benlilaže'e Diozən'. Na' gwna Diozən' che' de que naque' beṇə' güen laogüe'enə'.

²⁶ Šə to beṇə' bitoch nye'e biš xne nezecho naque' beṇə' guat. Ca'aczən' gwxaquə'əlebe chio'o, šə bito choncho de'e güen, nezecho bito de yelə' mban zejlicane chechon' la'aṇə'əczə šə nacho de que chonlilažə'əcho Jesocristən'.

3

Choncho de'e xinĵ len xtižə'əchon'

¹ Beṇə' bišə' dao', nezecho de que neto' chsed chlo'ito' beṇə' yoblə xtižə' Diozən' si'ichto' castigw šə bito gonto' can' nannə'. De'e na'anə' əchnia' le'e, bito selažə'ətecle əgwšed əgwlo'ile beṇə' yoblə xtižə' Diozən'. ² Zan las yoguə'əcho choncho de'e xinĵ. Pero šə to beṇə' bito chone' de'e xinĵ len xtiže'enə' naquəchgüe' beṇə' güen na' gwzoiczene' ṇabia' doxen cuerp che'enə' šə ca'. ³ Chgo'ocho

frennə' cho'a cabey ca' par niçh yosə'əzenaguəb
 çecho na' žja'acquəb con gatə'ətezə chene'echo
 šejlenga'acchob. ⁴ Na' leczə beṇə' ca' choso'osa'
 barcw xen ca' choso'oçhine' yag da'ozə de'en
 chsa' lega'acquən liçha par niçh çhja'acquən gatə'ətezə
 chse'enene' la'anə'əczə šə chžiguə' be' gualən'
 lega'acquən. ⁵ Ca'aczən' naquən len ložə'əchon'. Tozə
 de'e dao' rizə'ən naquən par len cuerp çechon'
 pero chac çhnelençon dižə' par gon cuincho xen.
 Na' ca naquə to yi' bzi' dao' guaquə əgwzeyən to
 ya'adao' xen, ca'aczən' naquən' len ložə'əchon'
 catə' çhnelençon dižə' mal. ⁶ Gwxaquə'əleben
 ca to yi'. Šə bito chzenagcho çhe Diozən' cho'echo
 yoguə' claste dižə' mal, çhedə' ložə'əchon' chonçən
 de'e mal cle ca bitə'ətezəchlə part çhe cuerp
 çechon'. Na' šə cho'echo dižə' malən' çhyla'əçh
 yoguə'əlołte de'e mal de'en chonchon', na' bitoczə
 bi güen socho yedote lao əbancho. La' çhe gwxiye'
 nan' chzenagcho catə'ən cho'echo dižə' mal ca'.
⁷ Chsa'ac max yoguə' claste bia yixə', bia žia tap ni'a
 ne'i, bia žia xile'e, bia chda nxobə le'i, na' bia ca' ža'
 lo'o nis. Bagwnitə' beṇə' gwso'onmaxga'aque'eb.
⁸ Pero ni to chio'o bito soicho ložə'əchon' par niçh
 bito güe'elençon dižə' mal. Do tyempte cho'echo
 dižə' na' dižə' de'en chchoj lo'o la'ažda'omalçon'
 naquən de'e mal juisy. Gwxaquə'əleben ca benen
 çhe to bel əznia. ⁹ Len xtižə'əchon' cho'ela'ocho
 Xaço Diozən' ben' leczə naquə Xancho. Na'
 leczə len xtižə'əchon' chžia chnitə'əcho ljuəžj
 beṇaçhcho, beṇə' ca' ben Diozən' can' naquə cuine'.
¹⁰ Na' cho'acho na'anə' chchoj dižə' šao' catə'ən
 cho'ela'ocho Diozən' na' leczə na'anə' chchoj dižə'

mal catə'an chžia chnitə'əcho ljuežj beṇaḥcho. Beṇə' bišə' bito choncho can' cheyalə' goncho. ¹¹ Nezecho de que bito žia nis šao' na' nis əzbaṗj tozə bej. ¹² Na' leczə ca' beṇə' bišə', nezecho de que to yag yixguion' bito chbian güi na' nic zapjən' chbian' yixgüio. Na' leczə ca' bito šejcho bej gan' žia nis əzbaṗjən' par žjəxi'icho nis šao'. Ca'aczən' naquən len chio'o ža, bito cheyalə' güe'echo dižə' mal txen len dižə' güen, sino cheyalə' güe'echo por dižə' güen.

Can' goncho šə Diozən' babeṇe' chio'o yelə' sin' che'enə'

¹³ Notə'ətezcho šə chaquecho naccho beṇə' sin' na' chejni'icho xtižə' Diozən' par əgwsed əgwlo'ichon beṇə' yoblə cheyalə' goncho yoguə'ələl can' chene'e Diozən' goncho par niḥ gacbia' naccho beṇə' sin', na' bito gon cuincho xen de'en naccho beṇə' sin'. ¹⁴ Pero na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch cle ca lega'aque' bito cheyalə' əṇacho de que naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə. Nacbia' bito naccho beṇə' sin' šə choncho ca'. ¹⁵ Na' šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque' bito naccho beṇə' sin' par əgwsedecho beṇə' yoblə, con choncho can' na la'ažda'omalchon' na' can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən', la' xbab chechon' za'an che de'e gwxiye'enə'. ¹⁶ Šə chgue'i ljuežjcho na' chene'echo gaccho beṇə' blaoch ca lega'aque', bito zocho binlo len lega'aque' šə ca', na' choncho porzə de'e mal. ¹⁷ Catə' Diozən' chone' chio'o yelə' sin' che'enə', choncho porzə de'e güen, na' bito chxecho gwdilə entr ljuežjcho. Na' catə'

chone' chio'o yelə' sin' che'enə' naccho gaɣjwlažə' na' chzexjw yichjcho par nič chzenagcho che ljuežjcho. Na' leczə cheyašə' cheži'ilažə' ljuežjcho na' tozə can' chaclencho yogue'e na' cho'echo por dižə' li. ¹⁸ Pero catə'əch zo chbezcho binlo na' chaclencho beṇə' yeziquə'əchlə par yesə'əzo yesə'əbezəga'aque' binlo, nachən' beṇə' ca' chsed chlo'icho so'onlje' de'e güennə'.

4

Bito gaquə goncho txen len beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən'

¹ De'en chdilə chšašle entr ljuežjle chonle ca' chedə' yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen' na' chnabi'an le'e par chonle con can' nan chele. ² Yo'o yaz de'e malən' lo'o yichjla'ažda'olen'. De'e na'anə' chene'ele de'en de che beṇə' ljuežjle na' catə' cui chac ca'alen, xte chotga'aclene' par nič gaquən lao na'ale. Na' leczə catə' chzelažə'əle gatə' de'e cui de chele chdiləlenle beṇə' na' chšašlenga'aclene'. Bito de de'en chyažjele chedə' bito chṇabele Diozən' par gone' ca gatə'ən. ³ Na' tgüejə catə' chṇabecho Diozən' gone' par gatə' bi de'en gatə' checho bito chone'en chedə' con chene'echo gatə' šə bin' na la'ažda'omalchonə', na' choncho con nactezə nan. ⁴ Šə cho'echo latjə chnabia' la'ažda'omalchon' chio'o par choncho con can' chene'ennə', choncho can' chso'on beṇə' ca' cui zjənombia' Diozən' na' choncho contr Diozən'. De'e na'anə' notə'ətezcho šə chene'echo goncho txen len beṇə' mal ca', naccho beṇə' contr che Diozən' na' de'en cuich chaquecho che Diozən'

gwxaquə'əlebecho ca to no'olə go'o xtoi, no'olən' cuich chaque che be'en che'enə'. ⁵ Chonljale xbab de que Xtižə' Diozən' bitobi zaquə'an gan' nyojən nan: "Diozən' beņə' Spirit che'enə' zon lo'o la'ažda'ochon'. Na' Spiritən' lechgualə nži'ilažə'an chio'o, na' chzelažə'əchguan gaquecho che tozə Diozən'." ⁶ Diozən' chaclenchgüe' chio'o par nič cuich chzenagcho che la'ažda'omalchon'. De'e na'anə' nyojən le'e Xtižə' Diozən' nan: "Diozən' chone' contr beņə' ca' chso'on cuinga'aque' xen, pero chaclene' beņə' ca' chso'on xbab de que bitotec bi zjəzaque'e." ⁷ De'e na'anə' cheyalə' gon cuincho lažə' na' Diozən' na' co'o gwčhejlažə'əcho cui šejle'echo che gwxiye'enə'. Šə goncho ca' yebizə'an šlož. ⁸ Cheyalə' goncho xbab can' chaque Diozən' checho na' güe'elenchone' dižə' can' cho'elencho beņə' migw checho ca' dižə'. Šə goncho ca', Diozən' gaque' beņə' migw checho. Na' šə choncho de'e malən' cheyalə' cuejyichjchon. Na' šə choncho xbabən' de que guaquə güe'ela'ocho Diozən' na' gontezcho can' chene'e la'ažda'omalchon', clelən' choncho xbabən' šə ca' na' cheyalə' güe'echo latjə yocobə Diozən' yichjla'ažda'ochon'. ⁹ Catə' babencho de'e malən' cheyalə' yegüine'echo na' cuežyašə'əcho na' gaquəchgüeicho lo'o la'ažda'ochon' por ni che de'e mal de'en babenchon'. Bitə cheyalə' goncho legr na' nic cheyalə' yebeicho, chedə' la' babencho de'e malən'. Cheyalə' yegüine'echo por ni che de'e malən' babenchon' na' yedinjechon. ¹⁰ Cheyalə' əgwzəxjw yichjcho lao Xancho Diozən' gacbe'icho de que bitə naccho beņə' zaquə'əchgüei par nič

goṇe' chio'o yaḷə' bala'an.

Bito cheyaḷə' əṇacho che ljuežjcho de que nape' dolə'

¹¹ Beṇə' bišə' dao', bito cheyaḷə' əṇecho che ljuežjcho. Ben' chṇe' che ljuežje' na' chṇelaote', lei na'anə' chzoe' ca'alə, la' lenṇə' nan gaque che ljuežjcho. Na' nezecho de que ben' chon ca' bito chzenague' che lein'. Na' de'en chon cuine' ca beṇə' zaque'e par əṇe' che ljuežje' de que nape' dolə', chone' lei che Diozən' ca to de'e cui bi zaque'e.

¹² Tozə Dioz nan' bnežjue' lein' na' tozə le'enə' zaque'e par əṇe' che to tocho šə napcho dolə'. Na' lecze'enə' chac gone' par ničh cui žjəya'ac beṇə' lao yi' gabilən' na' chacte sele'e beṇə' lao yi' gabilən'. Pero chio'o bito zaquə'əcho əṇacho che ljuežjcho de que zjənape' dolə'.

Bito nezecho bin' gaquə gwɣe güižj

¹³ Na' leczeə tgüejə chchogbi'achon šejcho to ga šejcho par goncho negosy ničh goncho gan. Na' chbejcho to žan' par šejcho na' chchogbi'achon de que yega'ančhonə' tgüiz. ¹⁴ Bito güen əchogbi'achon ca' la' bito nezecho bin' gaquə checho o nac goncho gwɣe güižj. Yeḷə' mban chechon' gwxaquə'əleben ca to bejw, la' bejon' šložzə chle'ichon' na' cheyasən.

¹⁵ Cheyaḷə' əṇacho: “Šə Xancho Diozən' güe'e latjə əbancho na' goncho to de'e goncho.” ¹⁶ Pero na' de'e malən' choncho šə chon cuincho xen par chžiacho bia' naquən' goncho sin cui əṇabecho Diozən'. ¹⁷ Na' šə nezecho de'en naquə güen goncho na' bito chonchon, napcho dolə' lao Diozən' de'en cui chonchon.

5

Lechguale de'e mal gaquə che beṇə' gwni'a ca' beṇə' cui chso'onlilažə' Jesocristən'

¹ Na' le'e beṇə' gwni'a le'e cui chonlilažə'əle Jesocristən', le'e so trist, na' le'e cuežyašə', la' lechguale de'e mal gaquə chele. ² Bachbiayi' de'en deilen', na' leczə bachsa'o bel zilə' lachə' šao' chelen'. ³ Mech chele de'en naquə de or na' de plət bachesə'əzen xche'i na' de'en zjənzen xche'inə' nacia' de que bito bchinlen par gaquəlenle beṇə'. De'e na'anə' əžin ža əžaglaochgualə lao yi' gabilən'. Bagwche' yichjle tlaozə babtoble de'e scha'o xmechlen', la'anə'əczə bazon gon Diozən' le'e castigw. ⁴ Le'e gon xbab can' beṇle len beṇə' güen žin chelen' beṇə' yašə' ca' besyə'əlap cwseš chelen'. Bxoayagle lega'aque' de'en bito gwduxjwga'aclene' can' cheyalə'. Na' de'en cui bnežjwle laxjwga'aque'en can' cheyalə', chlo'en de que nacle beṇə' güen de'e mal. Diozən' chzenague' che beṇə' güen žin ca' de'en chesyə'əgüine'ene', Dioz ben' napə le'ezelaogüe yelə' guac xen. ⁵ Zotezle che'ej chaoša'ole na' chonditjeile de'en deile chonle con can' nan chele. Na' laogüe de'en chonle con can' nan chelen' na' bito chache'ile bazon gon Diozən' castigw chelen', gwxaquə'əlebele ca to bia yixə' bian' chgüe'ej chguaosa'ocho par nich chanə'əb antslə ze'e gotchob. ⁶ Babenle par nich beṇə' yoblə gwso'ote' beṇə' ca' gwso'on de'e güen, na' bitobi goquə so'one' par nich cui bi gonga'aquene'.

Cuezcho batə'aquən'yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə, na' goncho orasyon

7 Ca naquə le'e beṇə' bišə' dao', le'e co'o le'e gwḥejlažə' len de'en chyi' chzaquə'əle ḥedə' bazon yidə Xancho Jesocristən' de'e yoblə. Beṇə' ca' chsa'az chnite'e chesə'əbeze' cwsešən', ḥedə' cwsešən' naquən de'e zaque'e. Na' chesə'əbeze' chedote lao chac yejon' na' catə' chbezə yejon' cana'ach chesyə'ətobe' cwsešən'.

8 De'e na'anə' bitə'ətezə de'e chyi' chzaquə'əle cheyalə' gonḥeḥlažə'əle gonlilažə'əle Xancho Jesocristən' ḥedə' nezecho bazon yide' de'e yoblə.

9 Beṇə' bišə' dao', bito yosbague'ele ljuežjle šə bin' chac chele. Šə bin' yosbague'ele ljuežjle Xanchoṇ' ḥoglaogüe'en chele de que nape dolə'. Na' bazon baozə yide' de'e yoblə. 10 Le'e gon xbab che de'e profet ca' beṇə' ca' gwsoe' xtižə' Xancho Diozən' cana'. Leḥgualə besə'əžaglaogüe' pero bia'aczə gwnite'e ḥeḥ gwso'onlilaže'e Diozən'. 11 Mbalaz nitə' beṇə' ca' gwnitə'ətezə gwnitə' gwso'onlilažə' Diozən' la'anə'əczə besə'əžaglaogüe'. Babenele xtižə' de'e Jobən' can' benḥeḥlaže'e benlilaže'e Diozən' la'anə'əczə de'e zan de'en gwdi' gwxaque'e. Pero na' catə' gwde de'en gwdi' gwxaque'enə', Diozən' bene' par niḥ gwzoche' mbalaz clezə can' gwzoe' antslə. Can' ben Diozən' blo'e de que leḥgualə chene'ene' gaquəlene' chio'o na' leḥgualə cheyašə' cheži'ilaže'e chio'o.

12 Beṇə' bišə' dao', bito əgwsocho jorament por yoba, nic por yežlyo nga, na' nic por bitə'ətezəchlə. Cheyalə' güe'echo por dižə' li de'e se'ejle' beṇə' sin cui əgwzocho testigw de que leiczəchon', par niḥ Jesocristən' cui ḥoglaogüe'en ḥeḥo de que cheyalə' si'icho castigw.

13 Notə'ətezcho catə' chyi' chzaquə'əcho, cheyalə'

goncho orasyon. Na' notə'ətezcho catə' zocho mbalaz, cheyalə' golcho güe'ela'ocho Jesocristən'.
 14 Notə'ətezcho catə' chacšenecho cheyalə' gaxcho beṇə' gol ca' gwlejcho par niḥ zjənaque' beṇə' blao che chio'o chdopə chžagcho cho'ela'ocho Jesocristən'. Na' yesə'əyēbe' chio'o setən', na' so'one' orasyon lao Diozən' yesə'əṇabe' yeyaquecho chedə' lega'aque' na' chio'o chonlilažə'əcho Xancho Jesocristən'. 15 Na' chio'o choncho orasyonṇə' cheyalə' šejle'echo de que chzenagczə Xancho Diozən' checho par niḥ ca' yeyaque šə no chio'o chacšene, la' Xancho nan' yeyone' chio'o. Na' šə babencho de'e mal, gozi'ixenczə Xancho' checho.
 16 De'e na'anə' cheyalə' güe'echo dižə' len beṇə' ljuežjcho che bitə'ətezə de'e mal babencho contr lega'aque' na' goncho orasyon tocho yetocho par niḥ ca' yezochō güen šə bin' chac checho. Na' šə naccho beṇə' güen lao Diozən', Diozən' chzenagcze' checho catə' choncho orasyonṇə' do yichj do lažə'əcho na' chone' de'e zan de'e güen de'en chṇabechone' gone'. 17 Le'e gon xbab che Liazən'. Goque' benəḥ cayanə'an naquə chio'o. Na' catə' bene' orasyon do yichj do laže'e gwṇabene' Diozən' cui gaquə yejw, Diozən' bzenague' che' na' bito bsele'e yejon' lao šon iz yo'o gašjə. 18 Na' catə' bene' orasyonṇə' gwṇabene' Diozən' əsele'e yejon' de'e yoblə, nach Diozən' bsele'en. Na' goc cwseš che beṇə' ca' de'e yoblə.

19 Beṇə' bišə' dao', catə' to beṇə' ljuežjcho bagwlejyichje' de'en naquə de'e li de'en bzejni'i Diozən' chio'o, cheyalə' gaquəlenchone' par niḥ yedinjene' xtole'enə' na' yeyaque' tozə len

chio'o. ²⁰ Che'enda' ə̃nezele de que catə' choncho
par niçh notə'ətezə bẽnə' chediñjene' xtole'enə',
chaclenchone' par niçh chezi'ixen Diozən'
xtole'enə' la'añə'əczə šə naquən de'e zan, na' cui
yeyej be'enə' lao yi' gabilən'.

De'e na'azən' chzoja' n̄a'a. *Santiago*

**Testament Cobə de'en choe' dižə' che ancho
Jesocristən'
New Testament in Zapotec, Yatzachi (MX:zav:Zapotec,
Yatzachi)**

copyright © 1971 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Yatzachi

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Yatzachi [zav], Mexico

Copyright Information

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Yatzachi

© 1971, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files
dated 29 Jan 2022
d439ce34-67af-5db7-b82c-f44ad9932db2